

Шахов Д. В.

МОНОПОЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

У сучасних умовах господарських відносин конкуренція на товарних ринках привертає пильну увагу не тільки спеціалістів, але і широких прошарків населення. Тому на даному етапі величезне значення має створення і удосконалення законодавчої бази з приводу регулювання монополістичних процесів і конкуренції, розуміння населенням України необхідності економічних реформ у даній сфері.

Українська економіка відрізняється високим рівнем монополізму. Але на відміну від більшості країн світу переважний шлях формування монополізму в Україні – не укрупнення конкуруючих підприємств, а утворення монополій в результаті процесів приватизації та подальшої концентрації капіталу в межах окремих галузей. Реалізація конкурентної політики впродовж останніх років дала можливість затвердити конкурентні відносини на більшості товарних ринків України. Проте проблема монополій все ж таки не зникла і монополізація економіки України ще залишається досить високою.

Основними причинами необхідності регулювання дій монополій є відсутність у останніх стимулів для впровадження досягнень науково-технічного прогресу, придушення конкуренції, проведення цінової дискримінації.

Тому на державному рівні необхідно використати такі шляхи для подолання монополізму:

1. У разі суспільної необхідності та з метою усунення негативного впливу на конкуренцію органи державної влади повинні здійснити заходи антимонопольного регулювання відповідно до вимог законодавства та заходи щодо демонополізації економіки, які передбачені відповідними державними програмами.

2. Органам державної влади та органам місцевого самоврядування необхідно заборонити приймати акти або вчиняти дії, які спрямовані на економічне посилення існуючих суб'єктів господарювання – монополістів та утворення без достатніх підстав нових монопольних об'єднань, а також приймати рішення про виключно централізований розподіл товарів.

3. Проти монополій треба застосовувати високе оподаткування монопольних прибутків, контроль за цінами на продукти виробництва монопольних утворень, переведення монополій у державну власність, адміністративне покарання за порушення антимонопольного законодавства, здійснення демонополізації, розукрупнення монополій.